

Rafał Marcinkowski

"Ukrajinský jazyk pre Slovakov", Mária Čižmárová, Prešov 2011 : [recenzja]

Kultura i Wychowanie 3, 149-150

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mária Čižmárová (2011), Ukrajinský jazyk pre Slovakov, Prešovská Univerzita, Filozofická Fakulta, Prešov (recenzja)

Rafał Marcinkowski

Łódź, Polska

rafal.marcinkowski@tlen.pl

Słowa kluczowe: podręcznik języka ukraińskiego, dydaktyka języków słowiańskich

Mniej więcej przed dwudziestoma laty w rezultacie przemian społeczno-politycznych zachodzących na obszarze Europy środkowowschodniej, zdominowanej przez narody słowiańskie, otworzyły się nowe możliwości oraz perspektywy wzajemnej współpracy. Fakt ten stanowi niezwykle wyzwanie dla specjalistów zajmujących się problematyką krajów danego obszaru, w tym także dla środowisk slawistycznych.

Do ważnych zadań współczesnej slawistyki należy niewątpliwie popularyzacja języków słowiańskich, służąca wzajemnemu zbliżeniu spokrewnionych narodów na różnych płaszczyznach życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. To właśnie język, jako podstawowe narzędzie poznania, winien spełniać kluczową rolę w owym procesie. Wciąż jednak brakuje użytecznych pomocy dydaktycznych oraz podręczników do nauki języków słowiańskich jako pokrewnych języków obcych. Dotyczy to zarówno przedsięwzięć typowo

Rafał Marcinkowski, doktorant w Katedrze Ukrainistyki Wydziału Filozofii Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie (Słowacja), lektor języka rosyjskiego i ukraińskiego w Wojskowym Studium Nauczania Języków Obcych w Łodzi.

komercyjnych jak i podręczników o przeznaczeniu akademickim.

Dlatego też niezmiernie cieszy pojawienie się na rynku słowackim podręcznika do nauki języka ukraińskiego pt. *Ukrajinský jazyk pre Slovakov* autorstwa Márii Čižmárovej, wydanego nakładem Wydawnictwa Wydziału Filozofii Uniwersytetu Preszowskiego.

Autorka podręcznika jest profesorem językoznawstwa ukraińskiego oraz wykładowcą języka ukraińskiego na Uniwersytecie Preszowskim (Słowacja). Recenzowany podręcznik przeznaczony jest dla studentów filologii ukraińskiej, uczących się języka od podstaw.

Podręcznik składa się z 21 lekcji zorientowanych na funkcjonowanie języka w najbardziej typowych sytuacjach życiowych, takich jak rodzina, dom, szkoła, sport, tradycje i zwyczaje, zawieranie znajomości, porządek dnia, pory roku itp. Kurs zaczyna się od wprowadzenia alfabetu ukraińskiego ze wskazówkami fonetycznymi, kończy natomiast na informacji o ciekawostkach, związanych z historią i współczesnością Ukrainy.

Każdą lekcję otwiera krótki wiersz albo rymowanka, po których podano i przetłumaczono na język słowacki materiał leksykalny w postaci nowych słówek oraz zwrotów i wyrażeń, występujących w danej jednostce tematycznej.

Główny trzon poszczególnych jednostek stanowią teksty o charakterze konwersacyjnym oraz dialogi, ze szczególnym uwzględnieniem wypowiedzi ustnych, odzwierciedlających realne sytuacje życiowe, np. podczas podróży, w szkole

czy na uniwersytecie. W każdej jednostce tematycznej występują ponadto podstawowe informacje z zakresu gramatyki i fonetyki, odpowiednio dobrane do danego kręgu tematycznego.

Zawarty w podręczniku materiał leksykalny i gramatyczny dostosowany został do poziomu i umiejętności studentów. Występujące w nim teksty oraz dialogi są przejrzyste, dobrane w sposób trafny i sprzyjający przyswajaniu oraz utrwalaniu różnych aspektów języka. Pomocne w kształtowaniu wszystkich sprawności językowych są również ćwiczenia, zamieszczone pod tekstami, oraz podana w niebieskiej ramce część gramatyczna.

Atrakcyjność podręcznika podnoszą liczne wiersze, rymowanki oraz teksty ludowych pieśni ukraińskich, a także wszelkiego rodzaju ciekawostki o Ukrainie, szczególnie obficie występujące w ostatniej jednostce lekcyjnej.

Niewątpliwą zaletą recenzowanego podręcznika poza jego praktycznym zastosowaniem jest fakt, iż jako podręcznik przeznaczony dla przyszłych filologów ukrajinistów przedstawia on również wartość poznawczą. Zawarte są w nim bowiem, podstawowe informacje o Ukrainie, historii kraju, jego realiach, tradycjach narodu ukraińskiego, a także krótkie życiorysy wybitnych osobistości świata kultury, historii i literatury ukraińskiej.

Za pewien mankament podręcznika Márii Čižmárovej można uznać brak nagrań do tekstów oraz dialogów, które służyłyby kształtowaniu poprawnej wymowy studentów oraz rozumieniu tekstu mówionego. Powyższy niedostatek można jednak wytłumaczyć tym, iż jako podręcznik o charakterze akademickim został on pomyślany bardziej pod kątem pracy w warunkach audytoryjnych, prowadzonych pod okiem nauczyciela, aniżeli do pracy samodzielnej. Brak nagrań zatem w żadnym razie nie umniejsza jego wartości metodycznej i praktycznej.

Omawiany podręcznik przeznaczony jest co prawda dla słowackojęzycznych studentów ukrai-

styki, niemniej jednak, z uwagi na brak wystarczających materiałów dydaktycznych do nauki języka ukraińskiego jako obcego, niewątpliwie okaże się cenną pomocą zarówno dla polskich studentów, jak i wykładowców oraz nauczycieli języka ukraińskiego jako obcego. ■

Rafał Marcinkowski

Lodz, Poland

rafal.marcinkowski@tlen.pl

Keywords: Ukrainian textbook, didactics of Slavic languages

Mária Čižmárová (2011), Ukrainian language for Slovak speakers, University of Presov, Faculty of Arts, Presov (review)

Abstract

The review textbook is designed for students of Ukrainian Philology who speak Slovak. The textbook consists of 21 lessons on functioning the language in typical and everyday situations. The main core of particular units is: texts which are conversations and dialogues which reflect real situations. Moreover, in each unit there is some basic information about grammar and phonetics. The review textbook, which is designed as an academic textbook, performs also cognitive functions and includes a lot of information and curiosities about history and the present time of Ukraine.

Rafał Marcinkowski, PhD., student in Ukrainian Philology Department of Faculty of Philosophy of Prešov University in Prešov (Slovakia), the instructor of Russian and Ukrainian language in The Polish Armed Forces School of Languages in Lodz.